

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ МОРАТОРИЯИ САНЧИШҶОИ ҶАЪОЛИЯТИ СУБЪЕКТҶОИ СОҶИБКОРӢ ДАР СОҶАҶОИ ИСТЕҶСОЛӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2012, №7, мод. 709;
Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 с., № 1192)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқии татбиқи мораторияи санчишҷои ҷаъолияти субъекиҳои соҳибкориро дар соҳаҳои истеҳсолӣ, ки корхонаҳои нави истеҳсоли молу маҳсулот таъсис медиҳанд ва (ё) техникаю технологияи навро барои васеъ кардани на кам аз нисфи истеҳсолот ҷалб менамояд, муайян ва тартиби татбиқи мораторияро муқарар, ҳуқуқу манфиатҳои қонунии шаҳрвандонро ҳифз менамояд.

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

-*мораторияи санчишҷои* – муваққатан боздоштани қисми муайяни вақолаҳои дар асоси Қонуни мазкур ва ё дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ муайяншудаи мақомоти вақолатдори давлатии санчиш вобаста ба санчишҷои ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ, ки корхонаҳои нави истеҳсоли молу маҳсулот таъсис медиҳанд ва (ё) техникаю технологияи навро барои васеъ намудани на кам аз нисфи истеҳсолот ҷалб менамоянд;

– *корхонаҳои истеҳсолӣ* – шахси ҳуқуқӣ ва соҳибкори инфиродии шаклҳои гуногуни ташкилию ҳуқуқӣ, ки ҳамчун субъектҳои соҳибкори хурд, миёна ва калон ҷаъолият намуда, ба истеҳсоли мол, таҷҳизот ва маҳсулоти ниёзи мардум машғуланд; (ҚҚТ аз 18.03.15с., №1192)

-*молу маҳсулот* – натиҷаи ниҳии ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорие, ки талаботи истемоли истеҳсолӣ ё шахиро таъмин мекунад;

– *корхонаҳои нави истеҳсоли молу маҳсулот* – шахси ҳуқуқӣ ва соҳибкори инфиродие, ки дар давраи мораторияи санчишҷо ба шаклҳои гуногуни ташкилию ҳуқуқӣ таъсис ёфта, молу маҳсулот истеҳсол мекунад; (ҚҚТ аз 18.03.15с., №1192)

– *санчишҷои ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ* – шакли ҷаъолияти мақоми санчишкунанда оид ба ҳама гуна санчишҷои ҷаъолияти субъекти хоҷагидор мутобиқи талаботи қонунгузорӣ; (ҚҚТ аз 18.03.15с., №1192)

– *субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ* – шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродие, ки дорои шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ мебошад;

– *шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ* – ҳуҷҷате, ки субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ будани шахси ҳуқуқӣ ва соҳибкори инфиродиро тасдиқ мекунад ва дар асоси Қонуни мазкур аз ҷониби мақоми вақолатдори давлатӣ дода мешавад; (ҚҚТ аз 18.03.15с., №1192)

- *мақоми вақолатдори давлатӣ* – мақоми давлатӣ оид ба сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, барои мониторинги татбиқи мораторияи санчишҷо масъул мебошад;

-*давраи мораторияи санчишҷо* – мӯҳлате, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда, дар тдавоми он санчишҷои ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ, ба истиснои ҳолатҳои пешбиниамудаи Қонуни мазкур, манъ карда шудааст;

-*азназаргузарониши профилактики* – таҳқиқ ва таҳлили вазъи иҷрои қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ, ки аз ҷониби мақомоти вақолатдори давлатии санчиш дар давраи мораторияи санчишҷо амалӣ мегардад;

-*мақомоти вақолатдори давлатии санчиш* – мақомоти андоз, гумрук ва мақомити вақолатдори давлатие, ки номгуи онҳо дар қисми 1 моддаи 7 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санчиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» пешбинӣ карда шудааст.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мораторияи санчишҷои ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мораторияи санчишҷои ҷаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз

Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи мораторияи санҷишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ

1. Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи мораторияи санҷишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ (минбаъд – Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория) мақоми доимоамалкунанда буда, аз намоёндагони мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаҳои адлия, молия, рушди иқтисод ва савдо, *саноат ва технологияҳои нав*, сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, андоз, гумрук, сертификатсия, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва намоёндагони бахши хусусӣ иборат буда, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи татбиқи мораторияи санҷишҳо таъсис додо мешавад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1192)**

2. Ҳайати Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория ва низомномаи он аз ҷинси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 4. Ваколатҳои мақомоти ваколатдори давлатӣ

Мақомотҳои ваколатдори давлатӣ дорои чунин ваколатҳо мебошад:

- мониторинги татбиқи мораторияи санҷишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ;
- додани шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ ба субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ;
- ба рӯйхат гирифтани субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ.

Моддаи 5. Мутобиқати шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ба субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ

1. Шахсони ҳуқуқӣ васоҳибкорони инфиродӣ метавонанд барои гирифтани шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ бо аризаи хаттӣ ва замиаи ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда ба Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория муроҷиат намоёнд. Номгуи ин ҳҷҷатҳоро Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория тасдиқ мекунад.

2. Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория мутобиқати шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродиро ба субъектҳои соҳибкорӣ наваъсис дар соҳаҳои истеҳсолӣ аз рӯи меъёрҳои зерин муайян мекунад:

- истеҳсоли молу маҳсулоти таъиноти истеъмоли истеҳсоли ё шахсӣ;
- таъминоти моддию техники истеҳсоли молу маҳсулот;
- ҷалби техникаю технологияи нав дар таъмини афзоиши ҳаҷми истеҳсили молу маҳсулот (барои субъектҳое, ки корхонаҳои нави истеҳсоли молу маҳсулотро таъсис додаанд ва ё татбиқи техникаю технологияи навро барои васеъ намудани на кам аз нисфи истеҳсолот дар корхонаи истеҳсолӣ ҷалб намуанда)

3. Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория аризаро дар мӯҳлати ду моҳ баррасӣ карда, барои додани шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ қарор қабул мекунад.

4. Шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ дар асоси қарори Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мӯҳлати на дертар аз 3 рӯз қабули қарор ройгон дода мешавад.

5. Агар Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория дар давоми 2моҳ аризаро баррасӣ накарда боша два аз рӯи он қарор қабул накарда бошад, аризадиҳанда субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсолӣ ҳисобида шуда, мақоми ваколатдори давлатӣ ба *ӯ на дертар аз се рӯзи гузаштани мӯҳлати баррасии ариза ройгон* шаҳодатномаи субъекти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсило медиҳад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1192)**

6. Тартиби муайянсозии мутобиқати шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ба субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ, бо назардошти талаботи қисми 2 моддаи мазкур дар низомномаи Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи мораторияи муайян карда мешавад.

Моддаи 6. Истисноҳо аз татбиқи мораторияи санҷишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ

1. Санчиши фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли оид ба иҷро намудани талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба муқаррароти моддаи 8 Қонуни мазкур, дар ҳолатҳои зерин таъин ва бо огоҳонидани мақоми ваколатдори давлатӣ гузаронида мешавад:

-агар аз ҷониби шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ (истеъмолкунандагони молу маҳсулот) нисбати фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли оид ба вайрон кардани ҳуқуқҳои онҳо ба мақоми ваколатдори давлатӣ ё ба мақомоти ваколатдори давлатии санҷиш аризаи хаттӣ ворид гардад, санчиш дар доираи муруҷиати пешниҳодшуда амалӣ карда мешавад;

-агар санчиш ба муомилоти маводи доруворӣ, сифат ва беҳтарии маҳсулоти ҳӯрокворӣ вобаста бошад;

-дар ҳолатҳои риоя накардани қонунгузориҳои зиддиинҳисорӣ;

-санчиши объектҳо, ки тибқи моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҳамчун объекти сатҳи хавфнокӣ ба баланд муайян шудаанд.

2. Санчиши фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли оид ба иҷро намудани муқаррароти моддаи 8 Қонуни мазкур, дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

-дар асоси аризаи субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли;

- ҳангоми аз ҷониби субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли (андозсупорандагон) иҷро нагардидани ўҳдадориҳои андоз;

– тибқи қисми 6 моддаи 28 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон. (**ҚҶТ аз 18.03.15с., №1192**)

3. Мақомоти ваколатдори давлатии санчиш мувофиқа талаботи моддаи мазкур ўҳдадоранд, ки натиҷаи санчиш ба Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория ҳисоботи хаттӣ пешниҳод намоянд.

Моддаи 7. Азназаргузарониҳои профилактикӣ дар давраи амали татбиқи мораторияи санчишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли

1. Мақомоти ваколатдори давлатии санчиш дар давраи амали татбиқи мораторияи санчишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли санчишҳоеро, ки муҳлаташон тибқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон фаро расидааст, ба азназаргузарониҳои профилактикӣ иваз менамояд.

2. Азназаргузарониҳои профилактикӣ бо огоҳонидани мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақсадҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- таъмини ҳифзи ҳаёт ва саломатии кормандон;

- таъмини беҳатирии молу мулки субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли ва ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон;

- пешгирии риоя нагардидани муқаррароти қонунгузориҳои андоз аз ҷониби истеҳсолкунандагони молҳои зераксизӣ ва истифодабарандагони қарри замин.

3. Огоҳонидани мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораи азназаргузарониҳои профилактикӣ бо пешниҳоди мактуби мақоми ваколатдори давлатии санчиш амалӣ карда мешавад.

4. Аз натиҷаи азназаргузарониҳои профилактикӣ шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатии санчиш ўҳдадоранд тавсиянома таҳия намуда, онро ба субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсоли барои бартараф намудани камбудӣҳо ва нусхаи онро ба Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория барои маълумот пешниҳод намояд.

5. Азназаргузарониҳои профилактикӣ дар дафтари бақайдгирии санчишҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон қайд мешавад. Аз рӯи натиҷаи азназаргузарониҳои профилактикӣ ҷарима итаъин кардаи намешавад.

Моддаи 8. Боздоштани амали муқаррароти санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Амали муқаррароти санадҳои меъёрии ҳуқуқии зерин, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи моддаи 6 Қонунҳои мазкур, вобаста ба санчишҳои фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли дар давраи татбиқи мораторияи санчишҳо боздошта мешаванд:

-Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-Кодекси ҷангали Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– Кодекси шаҳрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон; (ҚҶТ аз 18.03.15с., №1192)

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи муҳити зист»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рақобат ва маҳдудкунии фаъолияти инҳисорӣ дар бозорҳои мол»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи беҳатарӣ аз сӯхтор»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини амнияти санитарии эпидемиологии аҳоли»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сдандартонӣ»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сертификасияи маҳсулот ва хизматрасонӣ»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи баҳодиҳии мутобиқат»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи байторӣ»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тухмпарварӣ»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи карантини растинӣ»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи меҳнат»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи зотпарварӣ»;

– Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият»;

2. Баъди анҷоми мораторияи санҷишҳо фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли дар давраи мораторияи санҷишҳо тибқи моддаҳои 6 ва 7 Қонуни мазкур мумкин аст мавриди санҷиш ва азназаргузаронии профилактикӣ қарор дода шавад. Дар дигар ҳолатҳо фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсоли дар давраи татбиқи мораторияи санҷишҳо мавриди санҷиш ва азназаргузаронии профилактикӣ қарор дода мешавад.

Моддаи 9. Ҳалли баҳсҳо

Баҳсҳо оид ба татбиқи мораторияи санҷишҳо аз ҷониби Комиссияи давлатӣ оид ба татбиқи моратория ва ё суд тибқи тартиби муқарарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳал карда мешавад.

Моддаи 10. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 11. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

2. Сархати понздаҳуми қисми 1 моддаи 8 Қонуни мазкур аз 1 январи соли 2013 мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе, 3 июли соли 2012

№ 859